

גברת מלבינה מלר

אנחנו היינו במקלט, באותו מחנה יהודים היה אסור לנו לצאת החוצה מהשעה שבע והיינו צריכים לשים את הטלויזיה הצהוב. מתינוק בעגלה ועד לבן אדם מבוגר. באותה תקופה הייתי בת שש, כשהתחילה המלחמה ב-39, אחותי הייתה בת ארבע. סבלנו מאוד. לא היה אוכל, בשר, דברי חלב הייתה ממש בעיה חמורה של חוסר מזון ליהודים- היה ממש רעב. אם היו עורכים ברית לבן או איזושהי שמחה העוגה הייתה לחם שחור עגול והיית אומרת תודה שקיבלת לחם אחד שלם. הייתה תקופה נורא קשה ליהודים, הגויים לא סבלו כלל, אנחנו סבלנו. המבוגרים סבלו מאוד. אני זוכרת שאימא שלי, מסכנה, הייתה קמה בשלוש לפנות בוקר כדי לחפש ביצה, חתיכת עוף או משהו והיה קשה מאוד. אחר כך כשהרוסים הגיעו לרומניה, התחיל הקומוניזם והמצב היה יותר גרוע. ברוסיה שלט סטאלין והוא מאוד שנא את היהודים, כשהוא הגיע לרומניה בהתחלה אנה פאוקר, שהייתה ראש ממשלה ברומניה, סבלה מאוד כי הייתה יהודייה. היא גם הייתה הרבה שנים בבית הסוהר ושם חתכו לה את שתי האוזניים.

אחר כך התחילו כל מיני מחלות וזיהומים משום שלא היה לנו סבון או מספיק מים, לא מזון בשרי ולא דברי חלב ולכן לגוף לא היה כוח להילחם עם המחלות. שעועית וקליפות של תפוחי אדמה היו האוכל הבסיסי שאכלנו. ועוד יש אנשים שטוענים שהשוואה לא הייתה ושהמצאנו את הכול, עוד בגרמניה גם היום יש מכישי שואה שאומרים שהיהודים המציאו את כל זה. היו מוציאים בן אדם מבוגר מחוץ לבית שלו, יורים בו. בשנייה אחת רוצחים אותו. איך אפשר להגיד שזה דבר שלא היה?! יש סרטים שאומרים את האמת, יש את הספר של אנה פרנק. אני קראתי אותו כמה פעמים. קראתי אותו גם ברומנית וגם בעברית כשבאתי לארץ. היא הייתה ילדה. היהודים סבלו הרבה. אני מספרת לך ככה בגדול אבל כשאת עוברת יום כזה זה נורא, זה לא יום, זה שנה. היה לנו אור בבית אבל מרוב פחד אימא לא הייתה מדליקה אור בערב, כדי שחש וחלילה לא תיראה טיפת אור מחוץ. היו באים ומוציאים את הגברים מהבתים, אמרו שמביאים להם טופס כדי שיהיה אפשרי לצאת לעבוד, מי שהלך לשם לא חזר. זה היה סתם תירוץ.

יש דבר מאוד יפה שראינו כשהיינו בוורשה, יש חנויות של בשר, מכולות, כל מיני חנויות שמחוצה להן שמים כל יום פרחים טריים וכתובים השמות של האנשים שנספו בשואה מאותו אזור. הרי היו שכנים גויים שחיו עם היהודים וראו את כל הזוועה. עד היום יש צאצאים, משפחות לאותם נאצים אכזריים, לא כולם היו ככה אבל כשהשלטון אכזר, כל העם אכזר. בתור ילדה שלא יכלה לצאת לשחק, כמה זמן כבר ילדה קטנה יכולה להיות סגורה?! כשהייתי שומעת שילדים מקרית שמונה היו סגורים ימים שלמים במקלטים, הייתי רואה את הסרט רץ לפני העניים – אנחנו יודעים מזה. היו רק מקומות ספציפיים שסבלו לא כל העולם סבל, רומניה סבלה, אוסטריה סבלה הרבה, חלק מהרוסים גם באוקראינה סבלו הרבה. היה יער שאליו לקחו את היהודים והם לא היו יוצאים משם. ברכבות לקחו יהודים, שמו אותם ברכבות של פרות וככה נסעו, מסכנים, בלי אוכל, בלי מים, בלי כלום. זה מפחיד. אחד שתה את הפיפי של השני במקום מים, בגלל זה היה הריב – בשביל טיפת פיפי.

עד שנת 1939 זה לא היה ככה, שרצו להרוג את היהודים. אנחנו שמענו מההורים ומהסבים שזה לא היה כך, היהודים חיו ברמה טובה ברומניה. רק אחר כך, עם הגרמנים התחיל כל העניין הזה. ופה בארץ הערבים רוצים להרוג אותנו. ברחנו משם, ששם רצו להשמיד אותנו, הגענו לפה וגם כאן אין לנו מקום. לילד קטן היה אסור לצאת החוצה. אחותי הייתה בת שנתיים ותשעה חודשים, ילדה כזאת לא מבינה למה אומרים לה לא לצאת מהדלת. היינו 3 בנות, אני הבכורה. השלישית נולדה כבר אחרי המלחמה, אבל עדיין סבלנו. הגרמנים יצאו ב-1944 והיא נולדה ב-47. רק ב-49 התחיל להיות יותר שקט. זה סיפור גדול. רק לזכור את הדברים האלה, זה די מפחיד.

היה לידינו שכן שלא דיבר, הוא היה חרש ובכל זאת היה מצביע ומראה לגרמנים היכן מתגוררים היהודים. אמא שלו הייתה בסדר אבל הוא היה ילד גדול והוא לא יכלה לעשות כלום נגד זה.

בעלי נפטר לפני חמישה חודשים. הוא לא נפטר ממה שהוא סבל ממנו, אלא מדלקת ריאות שבה נדבק בבית-החולים. בתוך שבוע הוא נפטר. הוא סבל גם מאלצהיימר ועם אלצהיימר הבן-אדם אבוד.

במהלך חמש שנים, רק פעמיים הוא קרא לי בשם. הוא שכח איך קוראים לי ואת השמות של הילדים והנכדים שלנו. שזה גם בא כתוצאה מהשואה שעברנו.

כשהתחיל להיות קצת יותר טוב, התחיל הקומוניזם וזה הרג לגמרי את היהודים. זאת הייתה תקופה גרועה מאוד. אלה החיים של היהודים, וזאת באמת שאלה – למה כל העולם שונא את היהודים? אולי הם מקנאים בנו. כנראה זה מה שכתוב מלמעלה ליהודים, מה לעשות, זה מה שיש.

יש לי בת נשואה היא גרה בנתניה. יש לה בן-שנה הבאה הוא ילך לבית-הספר, ילד בן שש וילדה בת שלוש-יודעת איפה היא גרה, איך קוראים להורים שלה, באיזו עיר היא גרה, הכול. בובה מדברת, יפה וחכמה.

הבן שלי גר בעומר.

אנחנו הגענו לארץ בשנת 1964. התחתנתי כשהייתי בת 19 וכשהייתי בגיל 20 נולד לי הבן. כשבעלי נפטר זה גמר אותי. שישים שנה היינו יחד. הכרנו אחרי השואה, הרבה אחרי השואה. התחתנו בשנת 1956, אילו החיים. הוא היה בן-אדם טוב, למה הגיעה לו מחלה כזאת איומה. לי אין מה להגיד, יש לי את כל המחלות שבעולם אבל הוא היה בן-אדם בריא, לא סבל משום דבר פתאום באה לו המחלה הזו. מה שגמר אותנו היה הרגע שלקחו לו את רישיון הנהיגה זה היה הסוף, ואני ידעתי שהוא יקבל את זה קשה מאוד. האוטו היה כל החיים שלו. הוא יצא לפנסיה, והוא תמיד אמר שאלוקים יעזור לו לצאת לפנסיה על הרגלים שלו, והוא לא היה חולה, יותר מעשר שנים-פתאום באה לו המחלה הזו. זו מחלה שלא כואב בה כלום אבל היא נוראית, החולה לא זוכר את הילדים שלו, לא זוכר איפה אתה נמצא- כלום. בשבילי זו הייתה מכה- אני תמיד הייתי החולה ובסוף הוא נפטר קודם. זה מה שיש, אין מה לעשות. ואני לא יכולה לצאת מזה, אז אני מרגישה שבוע בסדר ושבוע לאחר מכן אני מרותקת למיטה. ועוד בשנה הראשונה אסור לעלות לקבר זה גרוע מאוד, למה אסור אני לא יודעת להגיד.

חן שלמה